

SLOVENSKI NAROD

Izjava vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit vrat à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3. večji inserati petit vrat à Din 4. — Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12. — za inozemstvo Din 25. — Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Krafjeva ulica štev. &
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocanova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101

Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Nagel razvoj dogodkov v Španiji:

V pričakovanju splošnega napada na Madrid

Vladne čete se pripravljajo na najskrajnejšo obrambo, general Franco pa skuša obkotiti mesto

London, 16. februar. o. — News Chronicle poroča, da bodo v kratkem izvršene važne izprembe v vrhovnem poveljstvu španskih vladnih čet. Predvsem bo moral min. predsednik Caballero odložiti resor vojnega ministra, obenem pa bodo izmenjeni tudi vojaski poveljniki na vseh frontah. Splošna je zahteva po uvedbi enotnega vrhovnega poveljstva. Istočasno naj bi se izvršila korenita reorganizacija republikanske vojske, iz katere naj bi se odstranili vsi kolikaj sumljivi elementi, takoj nato pa naj bi se pričela nova olenziva na vseh frontah. Kakor doznavata lsi, bo najbrž za vrhovnega poveljnika vladnih čet imenovan bivši nemški general Heinz, ki je moral svoječasno zapustiti Nemčijo zaradi svoje levitarške orientacije. Dosedanji po velikih tujih brigadah v Madridu general Kleber bo imenovan za poveljnika vladnih čet na južni fronti.

Zahete španske ljudske fronte

Valencija, 16. februar. AA. Politične stranke združene v ljudski fronti, so priredile včeraj v Valenciji manifestacijski obhod. Počeben odbor manifestantov je po kratkem zborovanju predložil vladni rezolucioni, v kateri zahteva, naj se vsa oblast prenese na

vladno, odredi splošna mobilizacija, avede splošno vojaško dolžnost in naglo pospešilo dela za utrditev mesta, pri čemer naj se postopa po zakonu o obveznem delu. Nadalje naj se ustvari močna vojna industrija pod vladnim nadzorstvom. Poveljstvo nad vso vojsko naj preide v ene roke. Vladiči naj se prepusti kontrolo nad razdejevanjem oružja ljudem, ki so v zaledju. Končno naj se ustavovi nomorska policija.

Napredovanje nacionalistov

Salamanca, 16. februar. Nacionalistične čete na vseh frontah napredujejo po naprej dočim načrtu. Oddelek generala Varele je danes zavzel mesto Argando, ki leži 25 km južno-vzhodno od Madrija. S tem je prekisan ves telefonski in brzjavni promet nad Madrijom in Valencijo.

Napad na barcelonsko ladj

Barcelona, 16. februar. AA. V soboto ob 22. e uporniška ladja oddala več strelcev na tukajšnje pristanišče. Škoda je precejšnja, deprivir se ni definitivno ocenjena. Republikanske baterije so s pomočjo močnih reflektorjev zaledile sovražno ladjo in jo priveli obreževati zaradi česar se je morala naglo umakniti.

30.000 italijanskih prostovoljev Naraščajoče vznemirjenje v Parizu

Izpremenil smet ter odplul namesto proti Suezu v Španijo.

Na drugi strani se opaža znatno pojemanje nemške intervencije, kar tolmači Echo de Paris v tem smislu, da se Nemčija ne nameravlja izpostaviti nevarnosti splošne vojne. Nasprotno, povečuje Italija svojo intervencijo ter se rahata po informacijah francoskih diplomatskih zastopnikov sedaj v Španiji že 30.000 tako zvanih italijanskih prostovoljev. Kar se tiče Portugalske, upa jo v angleškem zunanjem uradu še vedno, da bodo strili njen odpór, če se pa to ne bo posrečilo, se bo s toljimi trudoni v Londonu započelo delo izjavilovo, kar bi moglo imeti zelo nevarne posledice za m.

Gibraltar, 16. februarja. o. V soboto so italijanske vojne ladje izkrale v Malagi nadaljnjih 2.000 vojakov, ki so jih takoj odpremili na bojišče ob vzhodni španski obali. Zdi se, da je bilo letalo iz eskadrile španskih nacionalistov. Protiletalski topovi obeh torpedovk so takoj pričeli streljati na

po informacijah »Populairac« ni nobenega dvoma, da reskrutirajo v Italiji prostovolje za Francosko vojsko. List opozarja, da je moral pred nekaj dnevi pristati pet italijanskih letal na republikanski fronti v Andaluziji. Eden izmed ujetih pilotov je izpeljal, da je bilo njemu in 30 tovaršem naročeno, naj se vkreja v Italiji za pol v Abespiro, na odprttem morju pa je parnik

Napad na angleške vojne ladje Franco letalo bombardiralo dve angleški torpedovki

GIBRALTAR, 16. februar. r. Angleške morarske oblasti so bili obveščeni, da je bombno letalo včeraj na alžirske obale v bližini rta Teneze napadlo ter vrglo šest bomb na angleška torpedna rušilca »Havock« in »Gipsy«, ki sta plula iz Gibraltaria v Malo. Bomba so padle v more približno 100 m daleč od torpedovk, ne da bi povzročile škodo. Zdi se, da je bilo letalo iz eskadrile španskih nacionalistov. Protiletalski topovi obeh torpedovk so takoj pričeli streljati na

Franco proti povratku Alfonza XIII. Našpanski prestol hoče spraviti sorodnika Zite, princa Bourbon-Parma

Pariz, 16. februar. d. Kakor poroča »United Press« iz verodostojnega španskega virja, je pričel general Franco v zadnjem času pogajati z vladami v Angliji, Italiji in Nemčiji o vprašanju nove zasedbe španskega prestola. Obenem je stopil v zvezo s princem Ksaverjem Bourbon-Parma, da bi zvedel, če bi bil prizavljen po končni zmagi nacionalistov v Španiji prevzeti kraljevo kruno.

Ako se res vrše ta pogajanja, bi pomenila, da stremi general Franco sicer po obnovitvi monarhije, da pa ne misli na povratak bivšega kralja Alfonza ali enega izmed njegovih sinov. Prince Ksaver Bourbons-Parma je brat bivše avstrijske cesarice Zite ter ima francoško državljanstvo. Star je 47 let in živi običajno v Parizu ali pa na svojem posestvu na Nizozemskem.

Cesta v Valencijo pretrgana

Madrid, 16. februar. g. Nacionalistične čete so na jugu od Madrija po ljuži bojih na glavnih cesti v Valencijo izsilile prehod preko reke Jarame ter zavzete z naskokom nasprotne postojanke vladnih čet. Sedaj popolnoma obvladajo cesto, ki vodi v Valencijo. Obkoljevanje Madrija se nadaljuje.

Postojanke pri reki Jarami so tvorile zadnjo oporo vladnih čet južno od Madrija. S fronte pri Malagi so odšle močne čete na madridsko fronto. General Franco je za sedaj opustil svoj načrt, da slovensko vkoraka v Malago, ker je sedaj njegova prisotnost pred Madrijom važnejša.

Hrvatski novinar ustreljen

Zagreb, 16. februar. o. Po zasebnih vesteh je bil v Španiji nedavno ustreljen jugoslovenski novinar Mirko Tvrđaković. Pred vojno je bil dopisnik budimpeštaških in berlinskih listov, med vojno pa je ustanoval v Zagrebu »Südawische Rundschau«. Po vojni je delal v uredništvu »Zagreber Tagblatt«, »Jutarnjega listca«, »Beogr

skega dnevnika« in »Vremena«. Nekaj časa je bil v Pragi sotrušnik »Prager Presse«, v Parizu je bil nešaj časa urednik »Pariser Zeitung«. 1935. je bil kot levicar izgnan iz Španije. Napisa je več knjig, med njimi tudi o srbsko-hrvatskem vprašanju.

Letalski napad na Port Bou

Pariz, 16. februar. w. Stari leta Španskih nacionalistov so dala metala bombe na mestece Port Bou, ki je v neposredni bližini francoske meje. Odvrgla so 12 bomb na raz-

ne kraje mesta. Bombe so med drugim prušile poslopje, v katerem so posredovali rdeče milice. Tudi kolodvor je preči poškodovan. Skoraj vse tračnice in skladišča so porušena.

Zaplenjen ruski parnik

Burgos, 16. februar. Kakor poroča radijska postaja v Sevilli, so nacionalistične vojne lajje v petek v bizišči katalonske obale zaplenile ruski parnik »Provodaj«, ki je imel velik tovor oružja in municije za valencijsko vlado.

Sporazum v londonskem odboru

Prepoved prostovoljev stopi v veljavno 20. t. m., mednarodna kontrola pa 6. marca

London, 16. februarja. z. Po dvomesečnih pogajanjih je včeraj pozno zvečer na posled priso do sporazuma glede nevmešavanja v španske zadeve. Anglija, Francija, Nemčija, Italija in Rusija so po dajši, pravokonvenčno sprejeli podobredbo sestavljene predloga glede nevmešavanja.

V sedanjem londonskem odboru zastopane države se v smislu teh predlogov obvezujejo, da ob soboto 20. februarja dajejo ne bodo več dopustile s svojega ozemlja nobenih transportov prostovoljev za Španijo. Kontrola španskih meja na morju in na kopnem naj bi po tem sporazumu stopila v veljavlo 6. marca. Na scončni seji podpredstov je italijanski delegat umaknil vse prejšnje pridržke Italije. Edino portugalski delegat se vedno vztraja pri svojem prvotnem stališču in odklanja vvedbo kontrole na portugalskem ozemlju. Ne gde eden na to pa bo kontrola uvedena tudi na portugalski obali, če bo Portugalska vztrajala na svojem stališču. Do sporazuma je priso do odločenega nastopu Francije, ki je zagrozila, da se bo umaknila iz londonskega odbora in z vsemi sredstvi podprta madridsko vlado, če se bodo druge države še naredile vmešavate v španske zadeve. Danes se sestane plenarna seja londonskega odbora, na kateri bodo ti predlogi končno veljavno odobreni.

Portugalski izgovori

Lisbona, 16. februar. AA. Diario de Lisboa piše glede na komentarje inozemskega tiskarja na stališču, ki ga je zavzela Portugal. V nevratnostnem odboru načrtovali so kontrolni načrt, da se docela netočno trditve, po katerih sistematsko sabotira vse načerte za mirno ureitev španskega vprašanja. Portugalska se le protivi zahtevi, da bi se na iznenjeni ozemlju izvrševalo madrinsko nadzorstvo nad tujo, ker bi bilo v nasprotju z njeno suverenostjo in dostojanstvom. Državljanska vojna v sosednji državi med dve meseci taboroma, izmed katerih predstavljena eden red drugi pa nered, danes nikogar več ne more pustiti ravnodušnega. Triumf komunističnih načel v sosednji Spaniji bi pomenil ne le stalno nevarnost za Portugalsko, nego tudi za njeno zunanjost varnost.

Odkrita borba med cerkvijo in državo v Nemčiji Oster govor kardinala Faulhabera

BERLIN, 16. februar. r. V nedeljo je imel v cerkvi sv. Mihaela v Berlinu kardinal Faulhaber pridigo, ki je zbudil ogromno pozornost in ki jo splošno tolmačijo za pričetek odkritega boja med cerkvijo in državo in do ukinitve že podpisane konkordata, ki ne predstavlja nikake vsiljene pogodbe. To bi pokopal vsako zaupanje pri drugih narodih v nemško besedo in nemški podpis. Z napetostjo pričakuje vsa javnost sedaj, kako bodo narodni socialisti reagirali na to za gorov najvišjega predstavnika katoliške cekve v Nemčiji.

Koncesija Italiji

London, 16. februar. o. Da je abesiški cesar in njegova delegacija ne bosta več pripravljena na prihodnje zasedanje svetega Državca narodov z motivacijo, da je Italija med tem definitivno zasedla vse abesiško ozemlje in da nimajo koga več zastopati. Londonski krog je ematiral o to za koncesijo Italiji, ki je v tem premeru pripravljen na zoper aktivno sodelovanje v Ženevi.

Gestanek japonskega parlamenta

Tokio, 16. februarja br. Po daljšem odmoru se je danes prvič po sestavi nove vlade sestal japonski parlament. Predsednik vlade, general Hajasi, je otvoril sejo z daljšim eksposzem, v katerem je poselnil potrebo reorganizacije državne obrambe, da bi bila sposobna obvladati monarhijo in braniti interese Japonske. S tega vidika je tudi zagovarjal večne izlastke za vojsko in mornarico. Glede odnosa z drugimi državami za se je ocenjene po savezu. Najprej je Schwab (N) premagal Pavlovic, vendar je Petrovič (B) stanje izenčil z zmago nad Popovićem. Nato je še Savić (B) premagal Gribušina. Od Novosadčanov so zmagali še Rajković proti Totu in Ilji proti Jurišiću. V nedokončanih partijah ima Tomović izgleda na zmago proti Bröderju, ostali partijski Vuković (B) : Kulžinski in Izvekov (B) : Csanyi bosta najbrž remis in bo končno stanje 4:4. Glede na boljši uspeh Beogračanov na prvič deskah je pričakovati, da se bodo plasirali v finale z Ljubljanskim šahovskim klubom.

Plaz zasul 6 smučarjev

Turin, 16. februarja AA. Pri Gresi Latrineti je plaz zasul šest smučarjev. Vsi so mrtvi.

Šahovsko presenečenje

BEOGRAD, 16. februar. e. V nedeljo se je v Beogradu vršila semifinalna tekma za državno šahovsko prvenstvo med Beograjskim in Novosadskim šahovskim klubom. Beograd so predstavljali Tomović, Tot, Vuković, Petrović, Savić, Jurišić, Izvekov in Pavlović, Novi Sad pa Bröder, Raković, Kulžinski, Popović, Grubušin, dr. Ilji Čsanyi in Schwab. Rezultat je bil pravo presenečenje. Dočim so lani Beogračani gladko zmagali s 5 in pol — 2 in pol, je letos rezultat 3:2 za Novi Sad, 3 partie pa bodo še ocenjene po savezu. Najprej je Schwab (N) premagal Pavlovic, vendar je Petrović (B) stanje izenčil z zmago nad Popovićem. Nato je še Savić (B) premagal Gribušina. Od Novosadčanov so zmagali še Rajković proti Totu in Ilji proti Jurišiću. V nedokončanih partijah ima Tomović izgleda na zmago proti Bröderju, ostali partijski Vuković (B) : Kulžinski in Izvekov (B) : Csanyi bosta najbrž remis in bo končno stanje 4:4. Glede na boljši uspeh Beogračanov na prvič deskah je pričakovati, da se bodo plasirali v finale z Ljubljanskim šahovskim klubom.

Politični obzornik

Naloga razumništva

V članku dr. Nikole Stojanovića v »Jugoslovenski Postici« čitamo: »Mi smo vsi boljši, kakor drug o drugem mislimo. Vsi deli našega naroda imajo dobril strani. Toda aki bo povdrali samo dobre strani naroda, bi ga vodil v sovinišem v nepodobnosti. Med glavne dolžnosti intelligence spada, da je popolnoma iskrena nasproti svojemu narodu in da po potrebi popravljati tudi njegove pogreške. Napake naše so po raznih pokrajnah razlike. Pri Srbiji na primer je treba mnogo bolj povzdrjati potrebo avtoritetov, discipline in načrtnega dela, kakor pri Hrvatih in Slovencih, ki so zaradi drugačnega godovinskoga razvoja pridobili več izkušenj. Srbski inteligenci je treba povedati, da je bilo dovolj počivjanja in da je treba cim prej izčistiti svoje vrste. Vsem Srbom je treba povedati, da se morajo požuriti z ustvarjanjem materijalne kulture in da morajo bolj upoštevati posebnosti drugih jugoslovenskih krajev. Treba je opozoriti Beograd, da obstajajo poleg pravice tudi dolžnosti prestopice. Srbom izven Srbije je treba povedati, da so bili dovolj čas samo gledalci in kritiki. Slično ali drugače naj povedi Hrvati in Slovenci svojim najbližnjim. To se mnogo laguje in uspešne pove v ožjem rodbinskem krogu. Tako se mnogo laguje pove tudi resnica, na katero mora mislit vsak Jugosloven, da se Jugoslavija, država s 15 milijoni prebivalcev, ne ustvarja vsak dan, da je ona sreča, ki je po stoletnih borbah doletela sedanje naše pokolenje, ki pa nima pravice, da bi se s to srečo lahko mislilo igralo ... Med namami je že uveljavilo mnogo nejng

Drugi dan zasedanja banskega sveta

Danes dopoldne je banski svet obravnaval proračun kmetijskega oddelka

Ljubljana, 16. februarja Za overovatljiva na drugi seji banskega sveta dravške banovine je bil imenovan svetnik dr. Golje in Ivana Majerčiča. Po ugotovitvi sklepnosti je poročal načelnik g. inž. Podgornik o kmetijskem gospodarstvu v preteklem proračunskem letu.

MOČNO OVIRAN NAPREDEK KMETIJSKEGA GOSPODARSTVA

Zaradi nizkih cen pridelkov, slabe organizacije trgov, pomanjkanja denarja in krada ter zaradi toče in peronospore s kmetijsko gospodarstvo v preteklem proračunskem letu ni moglo ugodno razvijati. Banska uprava je posvečala posebno pažnjo pridelovanju in nabavi dobrega semenskega blaga in vzroki in preskrbi dobre plemenске živine.

Za omogočenje sistematičnega kmetijskega pouka je kupila posestvo pri Begunjah, kjer bo ustanovila gorenjsko kmetijsko šolo, spopolnila je kmetijsko šolo v Rakičanu, povečala posestvo vinarske in sadarske šole v Mariboru in je prispevala za zgradbo kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani.

KMETIJSKA IZOBRAZBA

Pri prirejanju strokovnih tečajev se je ban uprava našla na stanovske in prosvetne organizacije na deželi.

Poleg ban. kmetijsko-gospodarskih šol na Mali Loki in v Svetčini skrb za izobrazbo kmetičkega ženstva že 6 zasebnih kmetijsko-gospodarskih šol, kjer je absolvovalo 124 gojenik. Prirejajo se po deželi trimesecni kmetijsko-gospodarski tečaji. Tako je bilo 24.

Na novo je ban. uprava osnovala 32 kmetijskih in gospodarskih nadaljevalnih šol. Vseh skupaj je sedaj 327. Delovalo je pa samo 109 šol, ki so imele 2.778 učencev in učenek. Učnih moči je na teh šolah delovalo 176.

Sole so kreple tudi kmečko zavest. Kmetijskih in gospodarskih razstav je bilo 42. Za strokovno izobrazbo učiteljev sta bila dva tečaja: na ban. vinarski in sadarski šoli v Mariboru, ki ga je obiskovalo 27 učiteljev, in strokovni gospodarski tečaj v Mariboru za učiteljice, ki jo je obiskovalo 31 učiteljic.

ZAVODI IN USTANOVE

Kmetijska šola v Rakičanu pri Murski Soboti je dobila novo internatsko poslopje. Sturmovno posetivo v Poljčah, ki ga je ban. uprava kupila, bo preurejen v gorenjsko kmetijsko šolo.

Posestvo mariborske vinarske in sadarske šole je bilo razširjeno z nakupom posestva Racerdora. Stavba nove kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani je že pod streho. Za razvoj konference v Sloveniji važna je premestitev banovinske zbirčnine s Selca pri Ljubljani na Ponovičje pri Litiji. Ministrstvo za kmetijstvo je prevzelo na svoj proračun tudi mlekarško šolo v Škofji Loki, kateri je s tem zagotovljen obstojo.

Pri pospeševanju poljedelja je ban. uprava skušala priskrbiti predvsem dobro semensko blago. Oddelek je skušal razširiti nad kmetovalci prvovrstno seme žitnih vrst in krompir. V krajih, ki so bili pripravljeni na toče, je ban. uprava razdelila zastonj ali po značeni ceni semenski krompir (1.218 q) in pšenico (1.196 q) ter riz (436 q). Po značani ceni se je razdelilo 5390 kg travnega semena in 21.500 kg umetnih gnjil.

Pri živinoreji se je glavno pospeševalno delo nanašalo na selekcijo, za izboljšanje svinjereje je ban. uprava nabavila 200 plemenskih merjaščkov. Za pospeševanje perutninarstva je razdelila po značani ceni 17.959 jajc, 391 petelinov in 310 jarkic.

Sistematično se je začela pospeševati ovčnjereja. Konjereja je posvetila več pozornosti. Pričela se je izvajati selekcija konj.

V čebelarstvu se skuša povoljno rešiti pereče vprašanje ureditve ajdovih pasišč. V mlekarstvu je ban. uprava delovala na izboljšanje proizvodnje in povečanju konzuma mleka in mlečnih izdelkov.

Gnojilo je dosled urejenih približno 4 tisoč 600, kar je še vedno zelo majhen процент, ker je v banovini 75.000 gnojil. 188 kmetovalcev je dobilo prispevke za gnojnico črpalko.

Vinarstvo je bilo občutno prizadeto od toče in peronospore. Lanski pridelki značajo eno tretjino normalnega pridelka. Ban. uprava je organizirala ali podpira razne vinarske in sadarske tečaje. Glavno delo za pospeševanje sadjarstva se je vršilo potom kmetijskih organizacij, z nakazovanjem prispevkov za dela, ki se jih organizacije izvršile po navodilih javnih strokovnih organov.

ZADRUŽNISTVO

Zadružništvo je ban. uprava nudila svojo pomoč, v kolikor so bila sredstva na razpolago. Za revizijo zadruž. ki so posebno v sedanjem času velikega važnosti, je bilo odobreno 52.000 Din.

Sreski kmetijski odbori so se moralni zadržati občutno skrčenih denarnih sredstev tudi v 1. 1936. omejiti na najbolj nujne in važne kmetijske pospeševalne akcije.

K PREDLOGU NOVEGA PRORAČUNA

Posebno pažnjo bo ban. uprava posvetila izpopolnitvi kmetijskega solstva. Predvidena je ustanovitev semenogojiske postaje za krompir, ustanovljeno je bilo poseben semenski fond. Za pospeševanje kmetijstva je določenih 60.000 Din. Nova je postavka za tloznančna (pedološka) raziskavanja. V dravski banovini je zamilja pedološka popolnoma neraziskana.

Plemenski biki se bodo kupovali samo domači plemenski sejmih, zaradi izboljšanja svinjereje se bo uvedlo pravo rodovniško knjigovodstvo. Pri perutninarstvu se bo povečalo število rejskih sredstev. Ustanovile se bodo konjerejske selekcione organizacije. Pri bodočem sistematičnem pospeševanju ovčnjereje bo dala temelj jezersko-solčavska ovca.

Mlečna proizvodnja je cenjena na 240 milijonov litrov.

Program bodočega leta je urediti mlečni trg in dvigniti ceno mleka.

Na štajerskem še niso vode razdeljene v ribarske okraje. To se bo izvedlo zdaj v celoti. Važna je postavka za ureditev gnojil. Vinogradov je v banovini 24.770 ha. Več kazov polovicas je starih nasadov, takoj da je obnova zelo potrebna. Trsnčar-

stvu se bo posvečala zaradi tega posebna pomorost. Gledo zadružništvo velja, da so v Sloveniji zadruge v krizi bolj zaradi križe nadružne misli kakor radi gospodarskih razmer.

POROČILO VETERINARSKEGA ODSEKA

Vsi veterinarski svetnik dr. Kovač je poročal o postavljanju veterinarskega odseka. V dravski banovini je bilo 30 dravskih veterinarjev, občini 11, ban. 9 in zaseb. 14. Državni so se bavili z zatiranjem živalskih kužnih bolezni in s kontrolo. Svinjska kuga se je pojavila v 410 dvorcih, svinjska redčica v 592, vrančični prisad v 12. Šustavec v 5, perutniška kolera v 9, kuga čebelne zalege v 28 dvorcih. Zaradi po gina liga po kužnih boleznih je utrpo gospodarstvo banovine nad 2.000.000 Din skode.

GOZDARSKI ODSEK

Inspektor ing. Sivic je poročal o stanju in razvoju poslov gozdarskega odseka v preteklem proračunskem letu. V programu za novo proračunsko leto je banovina zagotovila prejemke podsumarjev v izpravnih mestih v Murski Soboti, Prevaljah in v Radovljici. Nezaščiteni ostanejo podsumarska mesta v Mariboru desni breg, v Konjicah, v Šmarju pri Jelšah in Novem mestu. Ministrstvo za gozdrove in rudnike je izjavilo, da ne more izdej stovati povečanje državnih kreditov za gozdarstvo. Banovina mora poskrbeti za voda sredstva. V novem proračunu je mogoča določiti sredstva samo za najpotrenejše izdatke za pospeševanje gozdarstva. Mnogo več bi mogla storiti, če bi njej ostala le godzine globe iz dravške banovine, ki se stekajo v centralni fond za pogozdovanje. Bansi svetnik dekan Anžič je zahteval spremembo pravilnika o občinskih troških nadaljnji gozdniki dr. Vidic iz Kamniku pa večjo samoupravo in povisjanje plač državnim nameščencem. Dr. Vidic je dejal glede porasta kriminalnosti, da je tega zla v prvih vrsti krv prejšnji rezim, če da je ljudi demoralizirani. Dr. Adlesic pa je trdil, da je glavni vzrok naraščanja kriminalitetu v alkoholizmu. B. S. Majerčič je v svojem gozdu podpiral menitev dr. Sabotija glede stavki v Kranju in drugod. K debati so se priglasili še b. s. dr. Leskovar in nekateri drugi, nakar sta ban dr. Natlačen in načelnik dr. Hubad podala k debati še nekaj svojih pojasmil.

Pred 50 leti je pogorelo gledališče

Ljubljana, 16. februarja 1937. po gorenjskem gledališču v Ljubljani na Kongresnem trgu, kjer stoji zdaj poslopje Filharmonije. Za 50-letnico tega požara, ki je razgibal Ljubljano, da je starim mesancom še zdaj v živem spominu, nam je poslal eden najstarejših ljubljanskih gasilcev, Anton Pritekelj, ki je tedaj gasil s tovarši, zdaj se živimi: Iv. Permetom (82 let), Fr. Medičem (81), in Iv. Tomazicem (86), dopis.

V stanovskem gledališču so vprizarjali menjajoče se slovenske in nemške igre. Usodni večer 16. februarja 1. 1887 so igrali nemško opereto Fatinica. Goreti je začelo po predstavi. Prostovoljni gasilci pod vodstvom Doberleta so bili kmalu na svojem mestu, toda imeli so zelo težko delo. Bilo je zelo mrlo ter je bila zamrznjena Ljubljana. Gasilci so prebili led, da so prišli do vode, a voda je zmrzovala v ceveh.

Ob tej priliki se stari pozrtovovalni gasilci spominja že drugih velikih nesreč, ko so naši gasilci pomagali bližnjemu. Najtežje delo so imeli nedvomno ob priliki ljubljanskega potresa. Gasilci in reševalci so reševali v mrzli noči napol gole ljudi izpod razvalin. Mestna policija in prostovoljna požarna bramba sta imeli nočne straže po več mesecov po potresu da so preprečili požare in rope. V živem spominu je gasilcem tudi požar na glavnem kolodvoru 1. 1918. ko se je užgal vagon naftne. Ko so gasilci gasili, je nafta eksplodirala in življenje sta izgubila prostovoljna gasilca Žargini in Levec.

AGRARNE OPERACIJE

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

Poslovno poročilo komisije za agrarne operacije v Ljubljani je prečital komisar g. Pokorn. V ekspoziciju k novemu proračunu za svoje področje je povdarjal, da so se začele možnosti prošnje za urejanje vžitkov in uprave na skupnih zemljiščih in za urejanje zamotanih pašnih in drugih pravic po lastniških gozdovih. Površina teh zemljišč zavzema v naši banovini približno en četrtinu kulture našega in tudi našega denarja.

DNEVNE VESTI

— Naše železnice v letu 1936. Po statističnih podatkih generalne direkcije so prevozile naše železnice lani 48.911.215 potnikov, predlanskim pa 36.868.698 ali za 16.40% manj. V prvem razredu se je vozilo lani 7348 potnikov, v drugem 631.041, v tretjem 29.548.669. Vsičti pa niso potniki, ki so pozvali z voznimi listki kupljениmi pri Putniku. Blaga so prevozile lani naše železnice 16.834.560 ton predlanskim pa 16.345.849 ton.

— Zračni promet na progi Zagreb-Sušak-Split-Dubrovnik. Češkoslovaška družba za zračni promet bo letos organizirala zračni promet na progi Praga-Zagreb-Sušak-Split-Dubrovnik, tako da se bo letalo po potrebi spuščalo tudi na Rabu in Korčuli. V ta namen je družba naročila še dve veliki amfibiji, vsako letalo ima dva motorja in 16 sedežev. Promet na tej progi naj bi se pričel že 1. maja. Peč pa Split tudi letos ne dobi zračne veze s svojim zaledjem. Aeroprot je sicer kupil štiri nova letala in letos dobimo nekaj novih zračnih zvez, toda Split ne dobi nobene in sicer zato ne, ker še nima letališča.

— Uspeh našega kiparja in arhitekta. Za spomenik kralju Petru in kralju Aleksandru v Skoplju je bil razpisani načrt. V odboru za oceno idealnih osnutkov je bil tudi vseviški profesor za umetnostno zgodovino dr. Fran Mesešni. Odbor je prejel sedem osnutkov in prve nagrade ni priznal nobemu. Tretjo nagrado v znesku 10.000 Din je dobil osnutek kiparja Borisa Kalina in arhitekta Vinka Glanza.

KINO * TEL. 27-30 SLOGA

Danes poslednji!

Vesela in zabavna komedija

SLERA POTNIKA

V glavni vlogi Pat in Patachon, najzabavnjaša komika, ki izvabljata občinstvo veselje in smeh do solz

MATICA

DANES POSLEDNJIČ

razkošna filmska opereta

Z E N S K I R A J

Hortense Raky, Svetislav Petrović,

Leo Slezak

UNION

PREMIERA klasičnega dela po romanu

Viktora Hugoja

NESREČNIKI I. del

(Les Misérables)

V glavni vlogi najboljši sodobni filmski dramatik HARRY BAUR

Predstave ob: 16. 19. in 21. ur

— Radiotelefonska oddajna postaja je začela nagradno žrebanje, ki ga je razpisala za 1000 novih radijskih naročnikov, ki so se prijavili po 15. oktobru 1936. Nagradno žrebanje bo pred mikrofonom v soboto 20. t. m. ob 19.50 ur. K žrebanju bo povabljen tudi nekaj novih radijskih naročnikov iz Ljubljane.

— Maks Kürbros naštopa v Monte Carlu. Zagrebska primabalerina Mia Corak nastopa zdaj v Monte Carlu z našim plesalcem Maksom Kürbosom. Zdaj sta pa dobila ponudbo za celotno gostovanje v Buenos Airesu, kamor odpotujeta čez nekaj mesecev.

— Sahovski klub pod kompetenco prosvetnega ministra. Doslej so bili sahovski klubki pod kompetenco notranjega ministra, v bodoči bodo pa spadati pod kompetenco prosvetnega ministra. Stike z džavanim oblasti bodo imeli lahko od slej samo potom policijskih in sreskih oblasti.

— Pia in Pino Mlakar v Zagrebu. Rektor glasbene akademije v Zagrebu Fran Lhotka je ustvaril novo umetnostno — balet »Srednjecna ljubav«, ki so ga z velikim uspehom vprizoriti že v Cursiu, kjer sta naštočna maša znana plesalca Pia in Pino Mlakar. V kratkem prispeva Mlakarja v Zagreb, kjer ostaneta delj časa in nastopajo bosta v novem baletu.

— Ni res. V torek 19. januarja smo med dnevnimi vestniki poročali o dveh lažnih akviziterjih ljubljanske začeložbe Hram. Rečeno je bilo, da hodi Ferdinand P. po dejanih v uganjanju na račun luhkovernih ljudi razne sleparje, se izdaja za akviziterja in me podlagi ponarejene stempeljke izvabljajo od ljudi naročino ali denar za inserate. P. Ferdinand pa ni nikoli uganjal sleparje na račun luhkovernih ljudi, kaj sele, da bi bil na podlagi ponarejene stempeljke izvabljali od ljudi naročino ali denar za inserate. Za dejanja drugih storilcev pa on ne odgovarja.

— Delo dobe. Javna borza dela v Ljubljani sprejme takoj zagarija za montažo, mehanika strojnika za Skopje, krojača za Bosno, klobučarja, keramičnega mojstra, železostružarja, tkalskega mojstra za svilko, pokrovskoga pomočnika, matkarskega vajenca, kovača za parno kladivo.

— Vlagateljem bivše Pošte hraničnice na Dunaju. Gleda na notico v »Slov. Narod« z dne 13. t. m. o naslovu društva za zaščito interesov vlagateljev bivše avstrijske Pošte hraničnice s sedežem v Ljubljani objavljano, da je sedež društva v Ljubljani, Belejska ul. 30 in se jstota sprejemajo nove prijave dnevno od 8. do 12. ure, od 14. do 17. pa v Ljubljani, Bleiweisova c. 17 (M. Kreč). V splošnem pa veljajo le za tiste vlagatelje, ki so pravčasno svoje terjative prijavili pri poštnih uradah. Šteje pa društvo sigurno prejme vso tozadovno korespondenco, ker je glavni posti znano, kje ima svoj sedež.

— Zanimivo: Sdnevno potovanje po Italiji od 20. do 28. februarja v Rim, Neapelj, Vezuv, Pompeje, Capri in Benetke. Potuje se z brzoviakom: 20. t. m. odhod ob 17.02 iz Ljubljane s prihodom ob 8.30 zjutraj v Rim 21., 22., 23. t. m. ogled znamenitosti večnega mesta Rima. Po Rimu bo tudi krožno potovanje z avtobusom: 24. t. m. odhod ob 7.20 z Rima s prihodom ob 10.15 v Neapelj; 24., 25., 26. t. m. ogled Neapla, otoka Capri, Pompejev in izlet na Vezuv 27. t. m. odhod iz Neapla ob 7.35 s prihodom v Benetke 18.15 — 28. t. m. ogled Benetk in zvezek ob 17.20 odhod proti Ljubljani s prihodom ob 24. Cena vožnje z vso oskrbo in vodstvom, italijanskim vizumom in raznim taksami v III. razredu 1850 Din, v II. razredu 1980 Din.

Pomislite, za tako malo denarja toliko novega sveta videši je zares izredna prilika. Okorn, hotel Slon, Ljubljana, telefon 26-45.

— Tovarna »Tivar« odpovedala vsem delavcem. Stavka v tovarni Tivar v Varazdu se nadaljuje. Uprava tovarne je odpovedala vsem delavcem danes, ki je izplačala meze ter začela sprejemati nove delavce. Oblasti pritiskajo na lastništvo, da bi sprejelo nazaj odpuščene delavce.

— Vreme. Vremenska napovedi pravi, da bo jasno, hidno, stalno vreme. Včeraj je znašala najvišja temperatura v Splitu 8. v Mariboru 6. v Zagrebu 4. v Beogradu, Sarajevu in Skopju 3. v Ljubljani 28. Dan je kazal barometr v Ljubljani 770.1, temperatura je znašala — 4.4.

— Cudna smrt starega obrtnika. V nedeljo popoldne je doletela tragična smrt 70-letnega obrtnika Jakoba Rožmana v Koprivnici. Bil je v Bregah pri svojih prijateljih in vratil se je po železniškem tiru. Kar se je zgrudil in neresa je hotela, da je baš tisti hip privozil iz Koprivnice proti Bregonu. Mož je mislil, da ni več nevarnosti, da bi go povozil in takoj ni ustavljal vlaka. Z enega vagona pa je visel železen kavelj, ki je Rožman udaril po senu takо močno, da je bležal mrtev.

— V smrt, ker se si nj hotel poročiti z vodo. Na otoku Olibu v Severni Dalmaciji si je končal življenje 83letni Jakob Lukas. Svojemu sinu je bil določil za ženeko vodo, ki pa sinu ni bila všeč in je maral. To je starača takо potrlal, da je skočil v morje in si ob pečinah razbil glavo. Mož je bil zelo premožen.

— Lastniki naj se javijo. Sresko sodišče v Sevnici hrani v svoji shrambi različne predmete neznanih lastnikov in sicer: 3 velike železne pasti, 8 žepnih nožev, 2 stolci, 4 kuhinjske nože, 2 sesalki za kolovoč, različen kuhinjski pribor, več klijev, usnjato žensko torbico ter 2 dežnarnici, par rjavači moških čevljev, dolge moške sive blače, kos sivega sukna, več kosov oblike ter perila, ponikan samokres, 2 dvorcevni lovski puški, ponikan manjši samokres ter več moških žepnihur z veržičnimi.

Iz Ljubljane

— IJ Vojni dobrovoljec! Dne 18. t. m. ob 11. ur. dopoldne bo v veliki magistratni dvorani predsednika ljubljanske mestne občine g. dr. Adlešič svečajo izročiti gospoj Kumelji Jožeti zlato kolajko za civilne zasluge, s katero jo je z drugimi materani v Dobrivalju padlih vojnih dobrovoljev vred odlikoval naš kralj Peter II. Nasu dočink je, da se svečanosti odlikovanja polnočno udeležimo in tako počastimo vse matere naših padlih vojnih tovaršev. Sresko organizacija vojnih dobrovoljev v Ljubljani.

— Kmetijska Šola v Švencu. Z odlokom banskog uprave bodo premestili kmetijsko šolo iz Sv. Jurija ob juž. z. v Švencu v Slovenskih goricah, kjer so preuredili srednji grad v Šolo in zgradili izobraževalno sredbo z dvojno učbenim stilom, v podpiranju vaj, pridobivanju gmotnih sredstev za »Zeleni kriz« in fond za Lovski dom, pobiranju krivega lovstva in v izpolnjevanju drugih nalog, ki jih predpisujejo društvena pravila.

— Organizacija mariborskih šoferjev. Ze več mesecov obstaja v Mariboru posebna šoferska organizacija, ki se bori za izboljšanje stanovskega položaja. Predsednik te organizacije je agilni stanovski borec in Šofer Mestnega avtobusnega podjetja g. Josip Pečenik. Organizacija zelo lepo uspeva in steje že samo v Mariboru okoli 50 šoferjev. Sedaj bodo organizirali še Šoferje v Celju in Ptiju ter tam ustanovili podružnice. Cilj šoferske organizacije je ustavitev zadruge Šoferjev, ki bo upravljal na lastno prodajalno bencinsko olja. Živila za oblačil ter sploh veči življenjski potrebi. Vsa javnost s simpatijami zasleduje delovanje te organizacije.

— Kmetijska Šola v Švenci. Z odlokom banskog uprave bodo premestili kmetijsko šolo iz Sv. Jurija ob juž. z. v Švencu v Slovenskih goricah, kjer so preuredili srednji grad v Šolo in zgradili izobraževalno sredbo z dvojno učbenim stilom, v podpiranju vaj, pridobivanju gmotnih sredstev za »Zeleni kriz« in fond za Lovski dom, pobiranju krivega lovstva in v izpolnjevanju drugih nalog, ki jih predpisujejo društvena pravila.

— Kmetijski grad v Šolci. Z odlokom banskog uprave bodo premestili kmetijsko šolo iz Sv. Jurija ob juž. z. v Švencu v Slovenskih goricah, kjer so preuredili srednji grad v Šolo in zgradili izobraževalno sredbo z dvojno učbenim stilom, v podpiranju vaj, pridobivanju gmotnih sredstev za »Zeleni kriz« in fond za Lovski dom, pobiranju krivega lovstva in v izpolnjevanju drugih nalog, ki jih predpisujejo društvena pravila.

— Doboren kredit za regulacijo Mure. Finančni minister je že dan odobril za regulacijo Mure kredit v znesku 900.000 dinarjev. Doba bo izvršila banovina.

— Prepovedano zborovanje. Preteklo nedeljo se bo moralo vrstiti v prostorje Kmetijske države v Mariboru zborovanje članov omenjene države. Zbral se je veliko število kmetov iz mariborske okolice, toda policija je zborovanje prepovedala, ker bi se na tem zborovanju ne smelo govoriti o razrastu Kmetijske države.

— Zgodovinsko društvo v Mariboru je imelo preteklo nedeljo občini zbor. Predsednik je odločil, da se zbori v prostorju Kmetijske države v Mariboru zborovanje članov omenjene države. Zbral se je veliko število kmetov iz mariborske okolice, toda policija je zborovanje prepovedala, ker bi se na tem zborovanju ne smelo govoriti o razrastu Kmetijske države.

— Po 23 letih iz ruskega ujetništva. Včeraj se je preko Avstrije pripeljal v Maribor 47letni poljedeljev Mate Belko rod. iz Podgorja pri Zagrebu. S seboj je pripeljal svojo ženo Rusilijo in 5 otrok v starosti od 2 do 15 let. Belko je od sel 1914 leta s hrvatskim domobranskim polkom na fronto in je bil v Bukovini od ruske vojske ujet. Nato je bil živel v Rusiji, kjer se je tudi poročil. Pripravljen je bil srečevi s kmetom iz mariborske okolice, toda policija je zborovanje prepovedala, ker bi se na tem zborovanju ne smelo govoriti o razrastu Kmetijske države.

— Zgodovinski društvo v Mariboru je imelo preteklo nedeljo občini zbor. Predsednik je odločil, da se zbori v prostorju Kmetijske države v Mariboru zborovanje članov omenjene države. Zbral se je veliko število kmetov iz mariborske okolice, toda policija je zborovanje prepovedala, ker bi se na tem zborovanju ne smelo govoriti o razrastu Kmetijske države.

— Po 23 letih iz ruskega ujetništva. Včeraj se je preko Avstrije pripeljal v Maribor 47letni poljedeljev Mate Belko rod. iz Podgorja pri Zagrebu. S seboj je pripeljal svojo ženo Rusilijo in 5 otrok v starosti od 2 do 15 let. Belko je od sel 1914 leta s hrvatskim domobranskim polkom na fronto in je bil v Bukovini od ruske vojske ujet. Nato je bil živel v Rusiji, kjer se je tudi poročil. Pripravljen je bil srečevi s kmetom iz mariborske okolice, toda policija je zborovanje prepovedala, ker bi se na tem zborovanju ne smelo govoriti o razrastu Kmetijske države.

— Račke morilice so prijeli. Pred dnevi smo počeli s zbiranjem v obvezni rosparskem umoru, ki je bil izvršen v obvezni vasi Rateščah na avstrijski strani. Umojenje je bilo 60letna tvojstva Terezija Lipa. Včeraj se je oroznkom posrečilo prijeti morilice. Je to 25letni tihotapec Josep Uhl, ki se je zadnje mesece počkal v obvezni krajini in se klatil tudi v Maribor. Adrešarje taže, da bi bil ob izvršil umor in se zagovarjal, da je bil usodnega dne v Mariboru. Zato je prispel v Maribor avstrijski policijski organ, ki skuša ovredeti morilice.

— Iz Ljubljanske filharmonije priredili svoj IV. koncert 8. marca v veliki dvorani Univerze in dirigentom Rhene Batomom.

— Tatovi povsod. V stanovanju Viktorja Haderberga se je vzbudil pred dnevi drzben, tak, ki so mu bile razmere najbrž dobre znanje, in odnesel zlato dvorovno uro z zlato veržico. 1. briljant prestan s 3 kamni 2 m dolgo ovratno, zlato veržico z navadnimi členki, zlato zapestno uro, zlato medaljonček ter še dva prestana z vedenimi kamni, v skupni vrednosti 7000 Din. Iz stanovanja Marijana Douganja na Domobranci cesti je ukradel nekdo fotoparatz znamke »Voigtländer«, vreden 1000 Din. Te dni je bilo odnešeno, iz sobe Katariene Gorenc na Bregu 16., za 400 Din penila. Tudi po suhi svinji segajo tatovi. Pred dnevi jo je nekdo poškal v shrambi Viktorja Kusarja na Zaloški cesti 136, v Mostah ter je odnesel za 350 Din. Iz skladniča v Kolodvorski ulici pa je neki brezposelnec ukradel Alojzija Vodniku za 200 Din sročnih kartec ter zebčev.

— Poskušen samorim in se dva poškodovanja. Spoiši so bili reševalci pozvani v Frankopansko ulico 27 v Šiški, kjer se je samorimom namenil preprečiti žite na levem roku. 40letni prekupčevalce z živino, Nino K. Obupanca so prepoljali v bolničko, kjer so mu rano začeli — in je zdaj že izven nevarnosti. V bolničko so senci preprečili tudi prof. Venčka Kalana, kjer je tako nesrečno padel, da si je zlomil desno nogo. Alojzija Sodja, eno leto star, hčerkica delavca iz Smarja na Dolenskem, pa je doma padla s peč, in se hudo poškodovala na glavi ter si zlomila desno roko.

— Zanimivo: Sdnevno potovanje po Italiji od 20. do 28. februarja v Rim, Neapelj, Vezuv, Pompeje, Capri in Benetke. Potuje se z brzoviakom: 20. t. m. odhod ob 17.02 iz Ljubljane s prihodom ob 8.30 zjutraj v Rim 21., 22., 23. t. m. ogled znamenitosti večnega mesta Rima. Po R

Viharna skupščina kolesarjev

To, kar smo dolgo sejali, smo v nedeljo končno poželi

Ljubljana, 16. februarja

Vso mizculo sezono smo sejali in sejali. Ker pa se skoraj pri vseh setvah pojavi ljuljka jo je tudi v našo nedjeti duh zavejal — pa ne da bi pri tem šedil, temveč kar na debelo je šlo. Tako je bilo vse skupaj do kler ni dozorejo in je napoči dan žetve, ki je bila v nedeljo kakor so pač tudi takme ko evec in žanje. Kosei so zavihali rokave, žato je padalo vse vprak in treba ga je bilo le še povezati v smop, naložiti na voz in od poletja na skladisce v mlačni. Tu pa je prisla zadrega. Ker so namreč kosei razdeljeni v zadruge, si je vsaka želela, da se voz zapelje v njeno skladisce, odkoder naj bi se žito razdeljevalo. Tako so se slovenski kosei prizadevali, da bi tudi oni enkrat bili delžni tega razdeljevanja, čemur pa so se kosei druge bratske zadruge energično in spontano uprli in tako voz zadrali na polju žetve, čes, v zapovedi stoji črno na belem: skladisce naj bo v tem in tem določenem mestu. Od te zapovedi ne odstopimo, pa naj se zgoči karkoli. Kako si neki drznete sprejeti naše vlogo razdeljevalca, ko tej nalogi se niste dorasli; mi pa smo že od "faha". Spor je bil tako hud, da je moralno poseči vnes oblastvo, ki je napravilo red s tem, da nažalost voz ostane na polju žetve do nadaljnje oblastvene odredbe.

Predimo, torej k delu!

V sredo, 3. t. m. je "Slov. Narod" pod naslovom "Nezdravje pojavlja v našem kolesarsku" priobčil dolg članek nekega priatelja kolesarstva, v katerem ta omenja spore med našimi podvezami in zvezo, obenem pa svazri s previdnostjo pri odločanju o vprašanju zvezne same. Baš to se je na nedeljskem občnem zboru kolesarske zvezde pokazalo, da je previdnost res zelo potrebna, če se hoče da ne bo razvoj kolesarstva zadeval poleg težkoči, ki so mu že prizadene, se na nove ovire.

V Zagrebu obstaja med kolesarskimi krogji že več let sem bud spoznati vodstva zvezne. Opozicija, ki je imela vodstvo zvezne v rokah vse do 1932 leta — in delovanje tega vodstva v upoštevanju slovenskega kolesarskega kodrja je lehino izvajanje vseh pomembnejših kolesarskih ovir je slovenskim sportnikom dovolj znano — je po svoji odstopitvi ves ta čas na vse mogobe načine ovirala delovanje novega vodstva, ki si je vzel za načelo, da bo vse posle vodilo pojočno nepristransko, obenem pa strogo se drže zveznih pravil. Ne ozirajoč se ne na levo, ne na desno, je novozvoljeno vodstvo vztrajalo vse do nedeljskega občnega zborna, ko je bila energičen in neomajni predsednik g. Mihanovič, po ponovnemu opozicije še s slovenskimi podvezama, končno načinil. Priboj sebi in ostalim funkcionarjem po polno in soglasno zaupno vsega občnega zborna, je zasušnji mož podal svojo demisijo.

Tudi razprtje mariborske in ljubljanske podvezce je podlaze samih. V prvi, ki ima nesporno sposobne in delavljene funkcije, je žal, dosti osebnih nasprotstev, ki izvirajo ne le iz samega sporta kot takega, temveč imata tu prste, vmes tudi nacionalna orientacija posameznih sportnikov, kar je ena močnih ovir za uspešno delo na tem področju. Drugi pa manjkojo požrtvovanji in delovni ludje in zato je pri njej opaziti na površnosti še brezbrinjnost. Vse delo je tu načrtočno na par oseb, ki pa vsega ne zmorejo. Medtem ko se je v Mariboru za vse eventualne prekrške pravilnikov določil postopalo po pravilniku, je pravilnik pri nas v Ljubljani le malokrat prišel v poštěv, se je delajo kar na slepo, tudi če je bila prekrška bogove kako groba, samo da bo mur.

Sedaj pa si Predstavljajmo, kakšno slajšče je morala zveza zavzemati, da bi bila koc takemu delovanju svojih podređenih organov!

Ko je zagrebška opozicija zvedela o razpoloženju tudi slovenskih podvez, napram zvezzi, se je takoj popriječila čim lesnejšim stikom z njihovimi predstavniki in skušala, vposlušavajoč njih močno glasovalno pravico, jih pridobiti za skupen nastop pri izvolutivu novega vodstva zvezne. Obljubljale so se razne ugodnosti za slovenske klube, omolavačevalo vse doseganje delovanje obstoječega vodstva itd. itd. Tudi privolno dopisovanje ni izstopalo in teden pred občnim zborom smo imeli v Ljubljani celo delegata zagrebške opozicije, da bo ja bolj držalo.

V soboto so se slovenski delegati odpravili v Zagreb na nedeljsko skupščino, na kolidvoru pa so bili že sprejeti po opozicijevih zastopnikov. Vabilo sem, vabilo tja, ugotovite, obljube, bralstvo — vsega je bilo v izobjetu, le da se na skupščini pomele s tako kompromitiranim delovanjem zveznega vodstva. Zagrebška opozicija kandidatna lista je bila že zdavnaj pripravljena, nakar se je v zadnjem hipu še nekoliko skorigirala.

Georges Ohnet:

ZADNJA LJUBEZEN

Roman

Armand ni mogel več poslušati. Dal bi bil prednost najhujšim obdolžitvam pred to neznošno brezbrinjnostjo. Planil je pokonci in jel hoditi ves razburjen po salonu.

— Lucie, rotim vas, ne igrjate z menoj komedijo!

Lucie se je razvrela in zrocil nanj z viška, kakor še nikoli, je vzkliknila:

— Komедijo? To je pa res čudno. Kdo je vam pa dovolil misli, da igrat z vami komedijo?

— Ah, jezite se! — je povzel Armand znova besedo in oči so se mu radostno zaiskrile. — Končno blagoslovljena bodi ta ura! Ljubša mi je jeza, nego ta zvezani molk. Jezite se name, čutim in priznavam, da imate pavico jeziti se. Toda dovolite, da si med sebojno pojasniva: omogocite mi zagovarjati svojo stvar, opravičiti se, če bom mogel pridobiti si zopet vaša naklonjenost. Mislim, da sem vam izkazal dovolj udanost, da bi lahko ravnali z menoj prizanesljive...

Lucie mu je naglo posegla v besedo:

— Toda dovolite mi povedati vam, da vas ne razumem. Menda se jezite zato, ker nimam za vas no-

benih očitkov, ker ne čutim do vas nobene zlobe. To je res čudno. Kaj res hočete za vsako ceno veljati v mojih očeh za zločinca? Cemu? Pod kakšno pretezo? Mar zato, ker imate svojo ženo in ker mi niste nikoli tega omenili? Toda ko ste prišli k meni, ali je vas kdo vprašal, če ste oženjeni ali samec? Ali ste krščeni kako pravilo, ali ste ravnali protizakonito? Kaj zato, če ste oženjeni ali samec? Za to, za kar sem vas potrebovala, je bilo to brez vsakega pomena in je tudi še zdaj. Žene niste imeli? Dobro. Imate jo? Še bolje. Mar ste mogli le v sanjah misli, da se hočem omogočiti z vami?

— Nikakor ne, kaj ne? In niste se motili. Jaz vam ne morem očitati, da vaši nameni niso bili pošteni. Od kod torej vaša občutljivost? Kaj pomeni to nenadno razburjenje? Nič niti izgubljene, to mi lahko verjamete, niti zame, niti za vas. Tu je samo ena rodinka več in to je vse.

Te besede so bile izgovorjene čudovito jasno in samozavestno. Glas, kretanje in izraz obraza, vse je izdajalo popolno naravnost in globok mir. Armand ni vedel, kaj bi si misli o tem, da bi žene Lucije svojo brezbrinjnost do take stranosti, da resnično čuti to, kar govorji, ali pa se samo dela brezbrinjo do vsega, da bi s tem naglasila, da nastop Armandove žene v njenih očeh ni mogel igriti nobene vloge.

Pri tem čudnem dekleitu ni bilo nič nemogogčega. Kako jo je bil grof spomnil v šestih mesecih, ni bilo v nobenem njenem dejanju in nobeni besedi laži. Sklenila je bila ostresti se vseh rodbinskih ozirov in družbenih pravil, živeti je hotela samo zase in za tiste, ki jim je dovolila

dostop v svojo bližino, pozabljajoč na ostale svet. Zakaj bi ne bilo resno misljenje, če je trdila, da ii je vseeno, ali je Armand oženjen ali ne? Vse šest mesecov ni poznala Armandove žene, naenkrat se je pa ta pojavila. Lucie se ni prav nič čudila, čeprav niti najmanj ni bila pripravljena na to. Nasprotno, ta nova sorodnica ji je bila takoj všeč, kar je tudi odkrito priznala. Zakaj bi vse to ne moglo biti resnično in kaj je dajalo grofu povod, da je dvomil o njeni ikrenosti?

En povod je imel za to in čeprav malo upravičen, je bil vendar najmočnejši in najboljši, kar jih je mogel imeti. To je bila njegova klijča ljubezen do Lucie. Priznati, da je bila dobrošrena, to je pomembilo prepricati se obenem, da je bil povsem brezbrinjen. In v to pod nobenim pogojem ni hotel privoliti. Njegova nenadna zagrenjenost ni imela drugega vzroka razen poraznega spoznanja populne bladnokrvnosti tiste, ki je o nji domneval, da bo vse iz sebe. In vendar, zakaj ni bilo tako? To bi pomenilo, da mora biti njeni srce in sozvožča z Armandovim srcem. Kaj je dajalo grofu pravico do te nade? Saj je ni moglo nič opraviti. Ali si je dovolil napram nji kakšno priznanje? Ali je Lucie slutila, da jo ljubi? Nikakor ne! Vse to se je odigravalo samo v njegovi notranjosti. In mlado dekle ni ničesar vedelo, razen če je bilo posebno bistrovitno.

Med Lucijinim govorom si je Armand vse to ponovil. Priznati je moral, da ima Lucie glede na prav. Presojal je svoje ravnanje kot neumestno in hal se je, da je vse pokvaril. Takoj se je odločil za drugačno taktiko in delal se je

ojo, da bo aktiom izredno občni zbor, kjer naj bi se sklepalo o spremembah paragrafa pravil, ki govorji o sedežu zvezne. Kaj bo tedaj, bonus pa videši! M-t.

NEZAUPLJIVA

— Zakaj ste pa zardeli, gospočina, saj sem vam stisnil samo roko?

— Že res, toda boge, kaj si pri tem mislite.

Sokolstvo

75 letnica slovanskega sokolstva

Ljubljana, 16. februarja

Dne 16. februarja 1862 se je vršila ustavna skupščina prvega sokolskega društva »Praškega Sokola«. Tej skupščini je prishtvovalo 75 bratov, ki so izvolili za prvega starostnika Jindřicha Fugnerja in za prvega načelnika dr. Miroslava Tyrša. Skupščina je izvolila tudi prejnjne sotrudnike, in sicer Tomáša Černega, Ferdinanda Fingerhut-Napretka, dr. Edvarda Gregra, dr. Julijia Gregra, Jana Kryšpina, inž. Fr. Pisaroviča, prof. Rudolfa Škuherškega, Karla Steffka, dr. Rudolfa kneza Thurna Taxisa in prof. Emmanuela Tonnerja. Samo sveta in čestita imena prvih zidarjev bodočnosti sokolstva.

Danes, ko se spominjamo tega znamenitega dne, nas pa pot naša sokolska zgodovina vodijo na dne, na tja, kjer je prvi Izvir sokolske misli. Ta misel se je izlila iz Tyrševe duše, ki je doumela v pravilno ocenila položaj naroda in mu našla resljivo pot k sokolstvu. Kako velikih je bilo vodil Tyršovo domoljubje in njegovo slovansko zavest, kaj sta dvignili tega izrednega moža na vodilno mesto vsega narodnega snavanja in gibanja, ki ga je sprožilo njegovo delo. »Praški Sokol« je postal student, ki ga je z orodjem in z močjo svoje duševnosti izkopal Tyrš, da iz nje grez kraja in konca vsa pokolenja zajema v edinstvu osvežujejočo napajo samostojnega mišljenja in vedno nove priljive konstruktivno učinkoviti moži v narodnem življenju.

Tyrševa genialnost obstaja v tem, da je smatral poedinca po njegovih telesni in po njegovih navrnih strani kot sestavni in bistveni del narodove celote. Vsači naj služi s kokotom svojemu narodu »po glasu svojega srca« — pravi Tyrš sam. Po glasu svojega srca, to je: kako to stree junaska utriplice v napori obrambne moži in kako to srce globoko in lekano vsečemo čuti z usodo naroda, ki to stree njegovem zdravju dodaja zdravo kri in k njegovemu zdravju doda zdravo kri in k njegovemu zdravju rasti. Prispeva z rastjo gmotne in navrne moži, ki mu to srce razzarija in pregrevja njegov notranji zgledoni.

Iz prvih početkov »Praškega Sokola« se je v bralški zemljini razrasla sokolska organizacija, ki danes združuje v COS 780.000 pripadnikov. Danes si samostojnosti narodne ginega in državnega življenja v tej Tyrševi domovini ne moremo misliti brez sokolstva. Veselimo se tega jubileja toliko bolj, ker bomo se prihodnje leto v naši domovini imeli sljemečno srečanje, ko bo Ljubljanski Južni — Sokol učakal svojo 75letnico.

Bratskemu Praškemu Sokolu in vsemu češkoslovaškemu sokolstvu kljče jugoslovansko sokolstvo Na zdrav!

Možgani se dajo operirati

Iz razgovora s slavnim švedskim kirurgom prof. Herbertom Olivecrono

V Stockholmumu živi in deluje eden najslavnješih strokovnjakov za bolezni možganov prof. Herbert Olivecrona. Po vsem znanstvenem svetu slovi njegovo ime. V pogovoru z novinarji se je ta slavni učenjak dotaknil svojih izsledkov in uspehov novinarji so ga najprej vprašali, kaj ga je napotilo, da se je začal zanimati za možgansko kirurgijo. Prof. Olivecrona je odgovoril:

Študijsko potovanje v Ameriko leta 1922 je pokazalo, kako visoko stopnjo je dosegla tam že takrat tehnika možganske kirurgije. Podobne metode sem hotel uvesti tudi v svoji domovini. Največje težave in ovire pri operaciji možganov so bile takrat še v ustavljanju krvi in v neprestani nevarnosti poškodbe možganov. Šele so ubrali kirurgi na temelju izkušenja povsem nova in uspešna postopek, da so mogli operacije možganov v večjem obsegu.

Kakšne bolezni možganov se lečijo zdaj z operacijami?

Tu gre v prvi vrsti za tvorbe, ki imajo lahko zelo neprjetne posledice, da izgubi človek dar govorja ali vid, pa tudi smrt lahko nastopi. Dalje bi omenil neke vrste božja, ne priročno, temveč pridobljeno po nesreči ali po drugih zunanjih vplivih. Tudi taka božja se da odstraniti z operacijo možganov. Uspehi so pa zelo negotovi. Pač pa dosežemo zanesljive uspehe pri operaciji nevralgradi, izvirajoče iz tričnega živca, pri glavobolu, ki paralizira pogosto skoraj vse delovanje.

Ali lahko že zdaj vidimo meje te novih metod, ali pa utegne možganska kirurgija prineseti še velika presečenje?

Kar se tiče operacije možganskih tvar, je prislo delo že do gotovega zaključka. Okrog 30% takih primerov je zaenkrat nezdravljivih in operirati se ne dajo. Zanesljivi uspehi so bili dosegneeni pri očesnih motnjah, nastalih zaradi povečanega pritiska v možganih. Tudi spletoto, nastalo po tvarbah ali novih zležah, lahko odstranimo s pravocasno operacijo. Malo imamo pa še izkušenje glede lečenja duševnih bo-

dostop v svojo bližino, pozabljajoč na ostale svet.

Zakaj bi ne bilo resno misljenje, če je trdila, da ii je vseeno, ali je Armand oženjen ali ne? Vse šest mesecov ni poznala Armandove žene, naenkrat se je pa ta pojavila. Lucie se ni prav nič čudila, čeprav niti najmanj ni bila pripravljena na to. Nasprotno, ta nova sorodnica ji je bila takoj všeč, kar je tudi odkrito priznala. Zakaj bi vse to ne moglo biti resnično in kaj je dajalo grofu povod, da je dvomil o njeni ikrenosti?

En povod je imel za to in čeprav malo upravičen, je bil vendar najmočnejši in najboljši, kar jih je mogel imeti. To je bila njegova klijča ljubezen do Lucie. Priznati, da je bila dobrošrena, to je pomembilo prepricati se obenem, da je bil povsem brezbrinjen. In v to pod nobenim pogojem ni hotel privoliti. Njegova nenadna zagrenjenost ni imela drugega vzroka razen poraznega spoznanja populne bladnokrvnosti tiste, ki je o nji domneval, da bo vse iz sebe. In vendar, zakaj ni bilo tako? To bi pomenilo, da mora biti njeni srce in sozvožča z Armandovim srcem. Kaj je dajalo grofu pravico do te nade? Saj je ni moglo nič opraviti. Ali si je dovolil napram nji kakšno priznanje? Ali je Lucie slutila, da jo ljubi? Nikakor ne! Vse to se je odigravalo samo v njegovi notranjosti. In mlado dekle ni ničesar vedelo, razen če je bilo posebno bistrovitno.

Med Lucijinim govorom si je Armand vse to ponovil. Priznati je moral, da ima Lucie glede na prav. Presojal je svoje ravnanje kot neumestno in hal se je, da je vse pokvaril. Takoj se je odločil za drugačno taktiko in delal se je

žganov skonstruirati idealen človek, spada v poglavje gole fantazije.